

čudovanja vredna enciklika „Rerum Novarum“ našega slavno vladajočega papeža Leona XIII., ki se peča s socijalnim vprašanjem.

„Živelo dejanje“*) Tako je bilo zapisano, kakor sem čital na rojstni hiši device Orleanske, znane blažene borilke za Boga. Živelo dejanje! Kar mislimo v duhu in čutimo v srcu, to spoznavajmo z jezikom in s tem naj se družijo dejanje. (Dobro!) Potrebno je dandanes, da se okrepi pravi katoliški duh in pristno krščansko življenje.

Živelo dejanje! Krščansko prepričanje in mišljenje naj se vresničuje in naj deluje povsod, vplivaj povsod v javnem in zasebnem življenju po mestih in državah pokaže naj se v besedi in v delih, v vsem dejanju in nehanju.

Živelo dejanje! Jaz sem rekel, Bog pa blagoslovi!

Gospodarske stvari.

Škropljenje trsja.

Nekaj besedi smo tovnje izpregovorili za škropljenje z azurinom in to smo storili z oziranjem na skušnjo, ki so jih storili na vinorejski šoli v Mariboru. Na to pa nam piše g. Jože Slekovec, nadučitelj v Jarenini, to-le: Reče se, da je eno škropljenje z azurinom tolike vrednosti, kakor dvakratno škropljenje z galico. Podpisani hoče iz lastne skušnje o tem nekaj razjasniti. Predlanskim, tedaj leta 1889, sem naročil 6 kilogramov azurina na Dunaji, kar je stalo okolo 16 gld., ter sem ž njim škropil po vinogradu; a le z malim uspehom. Listje se je kljub temu, da je bilo poškrapljeno, sušilo, ker ga je peronospora še sploh napadla. Se ve, da sem škropil samo enkrat in to v začetku rožnika. Leta 1890 sem škropil z modro galico, a uspeh je bil boljši. Ker je lansko leto suša razvijanje peronospore zadrževala, zato sem pol vinograda le samo enkrat poškrupil. Še le meseca kimovca, ko se je jela megla po jutrih kaditi, je nastopila peronospora ter uničila vse neškropljeno listje v 14. dneh. Poškropljeno, tudi samo enkrat, je precej zdravo ostalo; dvakrat poškrapljeno listje pa je bilo tako zdravo, da se je moglo o trgatvi grozdje med njim iskati, da ni zaostalo. Tedaj modra galica tudi 1% z apnom gotovo pomaga, akoravno so tu pa tam sitaobe s škropilnico. K temu še se lahko vidi, kako daleč se je škropilo z galico, kar se pri azurinu le težko opazi in delavca moti.

Jaz priporočam škropljenje z modro galico. Gotovo pa je dvakratno škropljenje z galico večje vrednosti, kakor enokratno škropljenje z azurinom. Kako mi je mogoče z azu-

rinom prvokrat vse tisto listje poškrupiti, kojega še takrat ni! In ravno najbolj nežno listje uniči peronospora najprej.

V tem mi nikakor ne oporekamo g. nadučitelju, marveč še hvaležni smo mu za prijazne vrste. Vendar pa dostavimo, da brz azurin, ki ga je g. nadučitelj dobil za tako dragi denar, ni bil pristen in je torej škropljenje z njim bilo prazno delo. Sedaj pa azurin ne hodi več tako drago, mogoče pa je vendar-le še tudi goljufija pri njem, zato smo rekli, da se mora gledati na to, da se dobi pravo, pristno blago.

Kako je z novimi ameriškimi vinogradi na Bizeljskem?

„Dol. Novicam“ se piše o novih vinogradih tako-le: Znano je, da je trtna uš sloveče bizeljske vinograde popolnoma uničila. Država je napravila tam ameriške trtnice, ameriške poskušalne vinograde, katere nadzoruje kaj razumni in jako marljivi gospod Janez Malus. Ravno ta gospod se je hotel prepričati, je-li ameriška trta riparija res taka, da je trtna uš ne more ugonobiti? Zasil je v ta namen že pred leti k nekaterim riparija-trtarnam za dobra dva klobuka čez in čez ušvih korenin domačih trt, in kaj je našel? Da so imele čez več mesecev riparije na svojih koreninah ali le izginljivo malo, ali pa kar nič uši. Danes stojé še ravno iste riparije čvrste, krepke, ker jim uši ne morejo do živega. Ravno ta gospod je pa skušil tudi razne priporočane načine cepljenja ali požlahtnjenja ameriških trt s cepiči domačih. Pri tem se je prepričal, da je najboljšo cepljenje v zelenem, ali poletno cepljenje, izvršeno po načinu prostega poročevanja, ali kakor se tudi zove, kopulacije. To požlahtnjenje mu gre čudovito hitro izpod rok, in prime se mu kar vse. Letos n. pr. je požlahtnil maja meseca s pomagaci, katere je sam naučil in izvežbal, v lastnem vinogradu 3600 trt, od katerih se le 26 cepičev ni prijelo. Skušal je pa tudi cepljene ameriške trte pogrobati, ter je napravil iz jedne same, zeleno cepljene, po tri do štiri evropske grme, in tudi to se mu je sponeslo prav dobro, čisto povoljno. Skušil je tudi zeleno cepljene ameriške trte izkopati ter jih na stalno mesto v novi vinograd presaditi ter koj tudi pogrobati, kar se mu je isto tako povoljno sponeslo. Danes ima mož že tri čisto nove lastne ameriške vinograde, imajo jih pa že tudi drugi sosedje.

Sploh napredujejo v Bizeljski okolici vinogradarji z zasaditvijo novih vinogradov tako, — nekateri pridelali bodo že letos do 60 veder vina — da bodo v prav malih letih ravno toliko vina pridelovali, kakor so ga prej, ko filoksere še niso poznali. Veselje je slišati, da do 112 oseb, ki znajo cepiti, vsaki dan po okolici trte cepljuje; plačilo dobé od gospodarjev

*) Tako v francoskem jeziku, po našem bolje: „Na delo!“ ali „Delo le velja!“ Uredništvo.

dotičnih vinogradov, po jeden do dva krajarja od požlahtnjene trte, katera se je dobro sponesla. Gospod Malus poučuje v gotovih dnéh ljudi v cepljenji, med temi tudi dekleta, in vsako leto imajo taki učenci gotov dan cepljenje za premije. Tisti, kateremu se med 100 požlahtnitvami največ prime, dobi 5 fl. itd. Letos bode tako cepljenje za premije prve dni julija, prav pod Bizeljsko cerkvijo na šolskem vrtu.

Nekaj o krompirji.

Sedaj že gre krompir h koncu in skorej prav, kajti že ni nič posebno zdrav, izlasti ako je pognal kali. Kdor pa si hoče ga obdržati, da mu ne požene, ta stori to lahko tako-le: Postavi se kotel vrele vode in v njo se dene v kaki vrečici krompir ter drži kacih 5 sekund v vodi. Na to se potegne iz nje, razsiplje po tleh, da se ocedi. Ako se je to zgodilo, razpoloži se krompir na kakem suhem zračnem kraju, dokler ga gospodinja ne potrebuje. Za na mizo je izvrsten, ali se zna, da ni več za saditvo.

Sejmovi. Dne 4. julija v Mariboru, v Podplatu, in na Vidmu. Dne 7. julija v Vojniku in na Kapli.

Dopisi.

Iz Pilštanja. (Veselica za „pečino“.) Naši domoljubi so priredili na binkoštni ponedeljek veliko veselico na gradu „Hartenstein“. Že v petek popoldne je stala visoka smreka, na kateri je vihrala slovenska zastava in je naznanjala, da se bode tukaj nekaj posebnega vršilo. Bilo je precej vrlih Pilštanjčanov in tudi nekaj drugih gostov iz obližja. Zabava je bila res prav izvrstna; kajti odmevale so slovenske pesmi krog in krog. A tudi naše domače godbe ne smemo pozabiti, katera nam je s svojim izvrstnim igranjem zabavo povišala. Zato lahko rečem, da še imamo na Pilštanji zadosti slovenskih domoljubov, ki se potegujejo za narod slovenski. Ta veselica je bila trn v očesu nekaterim bližnjim nemškutarjem in nemčurjem. Pač zelo slabo za ta mali okraj, da se še dobi tukaj nemčurjev. Mi pa bodimo vrli in stanovitni Slovenci, kajti po stanovitnosti pridemo do zmage. Rodoljub.

Iz Mestinj. (Pojasnilo.) Dopis v št. 24. od naše vasi je krčmarja vžalil, tem bolj, ker je on naroden in iskren Slovenec, in zastopnik banke „Slavije“, ud družbe sv. Mohorja in družbe sv. Cirila in Metodá. On se tudi upa očitno spoznati, da je Slovenec, kajti se je že zgodilo, da se pri politični uradnji ni hotel na nemško pismo podpisati. Da se je pa zadnji dan maja nemškega jezika poslužil, tega gotovo ni bil nemčurski duh kriv, temveč je to storil iz šale ali pa iz drugega vzroka. Naj bi mu

tedaj bralci „Slov. gospodarja“ tega za zlo ne vzeli. Lemberžani naj bodo pa ponosni, da tako vrlega narodnjaka v svojo sredo dobijo, kajti slavnost kakega kraja je odvisna od tega, če ima izvrstne može. Tomaž Smeh.

Iz Remšnika. (Nevih ta.) Dne 25. junija popoldne, okoli treh bilo je hudo grmenje in treskanje, kakor pri nas že dolgo ne. Pri Petru Greglu p. d. Aubrehtu, ste dve samici pleli na robu njive blizo hrama, ko se je že vihar z grmenjem in treskanjem bližal in še ni veliko deževalo, le nekatere kapljice so padale. Ena onih pleyic se zravna in reče: pojdive le domov, burja se bliža! in v tem trenutku vdari s strašnim hrupom va-njo tako, da je padla Katra Jauk in njena tovaršica črez rob na stezo in tudi neki popotnik, ki je hotel k Aubrehtu iti pod streho, se je zgrudil od sape zadet. Neža in popotnik sta kmalo vstala, da-si prestrašena, a Katro so nesli mrtvo v hišo. Za oživiljenje bilo je vse prizadevanje zastonj. Ni se zavedela več. Katra Jauk, rojena dne 20. novembra 1829, bila je od svoje mladosti do nepričakovane smrti poštena, zvesta, pridna in pobožna samica in kot dekla pri vseh nepozabljiva, kjer je bila v službi. Polnih 9 let je bila v farovži zvesta dekla, drugim za izgled. Dne 27. junija t. l. so se zbrala ovenčana dekleta, ter so jo po ganljivi pesmi, katero so ji v slovo zapeli g. Bezjak in pevke, vzdignila in nesla na mirodvor, kjer zdaj spava spanje pravičnih do sodnjega dne. Posloviti se ni mogla od svojih rožni-venških sester, vendar nad zvezdami je upanje veselega svidenja. Ta slučaj nam zopet kliče nasproti: Bodite pripravljene, ker ne veste ne dneva ne ure, kedar vas bo Gospod poklical na račun!

Od sv. Jurija na Ščavnici. (Nesreče.) Ne davno je gorelo ob 1/27 zjutraj na Žejniku, zgoreli sto dve koči in preša; vžgala sta dva neporedna fanta, 11. in 10 let stara iz hudobije, občina ju zdaj spravlja v posilno delalnico; prav tako! — Tjedem potem je gorelo na Stari gori pri sv. Duhu zopet zjutraj, sumi se, da je tudi tukaj ogenj povzročil eden onih ničvrednežev. — Pretekli četrtek pa je strela vdarila na dveh krajih. V Okoslavcih je pri priči ubila 5 letno deklico, stoječo pred hramom na vratéh, v Slaptineih pa je vžgala hišo. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

Iz Ribnice na Pohorji. (Redko veselje.) Kakor se ne moremo lahko ločiti od druzega prijatelja, da ne bi mu za slovo napravili kakšno slavnost, tako se tudi mi nismo mogli ločiti od priljubljenega meseca majnika drugače, kakor s prav pomenljivo slovesnostjo. Dne 31. majnika obhajala sta namreč zakonska Matija in Treza Urh svojo zlato poroko. Rojena, oba l. 1816, ste pred 52 leti stopila v zakon, katerega sad je bilo šestero otrok. Čeravno